

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 4 października 2022 r.

**Opinia do ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską
a Republiką Indii o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych,
podpisanej w Nowym Delhi dnia 25 kwietnia 2022 r.**

(druk nr 820)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie przez Sejm i Senat zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indii o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Nowym Delhi dnia 25 kwietnia 2022 r., zwanej dalej „Umową”.

Dotychczasowa współpraca w sprawach karnych z Republiką Indii opierała się na zasadzie wzajemności oraz przepisach rozdziału 62 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 i 1855).

Treść Umowy wzorowana jest na wiążących Polskę umowach dwustronnych z zakresu współpracy prawnej w sprawach karnych, a także na przepisach umów wielostronnych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną.

Umowa stanowi również uzupełnienie materii prawa karnego międzynarodowego wiążącego Polskę i Indie. Od 2005 roku funkcjonuje w polskim porządku prawnym Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indii o ekstradycji, podpisana w New Delhi dnia 17 lutego 2003 r. (Dz.U. 2005 nr 156 poz. 1304).

Niniejsza Umowa dąży do zwiększenia skuteczności działania właściwych organów Stron w zakresie zapobiegania przestępczości, wykrywania i ścigania przestępstw oraz prowadzenia postępowań przygotowawczych i sądowych. Dla ułatwienia współpracy między

państwami o zasadniczo odmiennych systemach prawa karnego procesowego w kontaktach pomiędzy organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości obydwu państw pośredniczyć będą organy centralne – po stronie polskiej organem tym będzie Minister Sprawiedliwości lub Prokurator Generalny, ewentualnie osoba przez któregoś z nich upoważniona.

Umowa określa w szczególności:

- zakres pomocy prawnej i jej formy,
- organy centralne właściwe do przekazywania, przyjmowania, oceny i nadawania, zgodnie z prawem krajowym, wnioskom biegu w celu wykonania Umowy,
- ograniczenia w udzielaniu pomocy – w szczególności ze względu na suwerenność, bezpieczeństwo państwa, porządek publiczny lub interes publiczny lub gdy wniosek dotyczy przestępstwa o charakterze politycznym,
- formę i treść wniosków o udzielenie pomocy,
- procedurę wykonywania wniosków,
- procedurę przesłuchiwania w formie wideokonferencji,
- kwestie rozłożenia kosztów związanych z wykonaniem wniosków,
- zasady czasowego przekazywania osób pozbawionych wolności i gwarancje ich ochrony (należy zaznaczyć, że jest to procedura odmienna od ekstradycji),
- zasady postępowania dotyczące przedmiotów pochodzących z przestępstwa,
- zasady dotyczące ochrony danych osobowych.

Na mocy Umowy, polskie sądy i powszechne jednostki organizacyjne prokuratury otrzymają możliwość uzyskiwania od władz indyjskich informacji o treści i wykładni prawa indyjskiego (art. 19).

Umowa po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, będzie stosowana bezpośrednio. W przypadku kolizji norm, jako umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie będzie miała pierwszeństwo przed ustawą – Kodeks postępowania karnego.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej umowa niniejsza, jako dotycząca wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji, podlega ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Na podstawie art. 24 ust. 2 Umowy wejdzie ona w życie sześćdziesiątego dnia od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych przez Strony.

Republika Indii ratyfikowała niniejszą Umowę w dniu 10 maja 2022 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 62. posiedzeniu w dniu 29 września 2022 r. Projekt ustawy (druk sejmowy nr 2538) został wniesiony do Sejmu w dniu 8 sierpnia 2022 r.

Marszałek Sejmu w dniu 19 sierpnia 2022 r. skierowała powyższy projekt ustawy do Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Komisje po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 14 września 2022 r. wyniosły o jego uchwalenie bez poprawek (druk sejmowy nr 2604). Drugie czytanie odbyło się na 61. posiedzeniu Sejmu w dniu 16 września 2022 r. Na 62. Posiedzeniu Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia.

Za jej uchwaleniem opowiedziało się 435 posłów, przy braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się.

III. Uwagi szczególne

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Beata Mandylis

Główny legislator